

Elevassistenters arbete med elever i behov av särskilt stöd - risker och möjligheter

Lotta Holme, Linköpings universitet
lotta.holme@liu.se

Elevassistenternas antal i den svenska grundskolan har ökat kraftigt sedan 2013, från drygt 13 000 till över 22 000. Det är en yrkeskategori som benämns på många olika sätt och uppdragen skiftar. Tidigare forskning visar att det finns både möjligheter och risker med att anlita elevassistenter för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd. I en enkätundersökning om specialpedagogisk verksamhet ställdes följande fråga till blivande speciallärare och specialpedagoger: Vilka förutsättningar måste finnas för att resurspersonalens (elevassistenternas) arbete ska fungera bra? Resultaten bygger på 86 fritextsvar. Det är en liten undersökning med fokus på framgångsfaktorer, och resultaten är tentativa. Tre temaområden urskildes:

1. Delaktighet, samarbete och kommunikation

Resurspersonalen behöver vara delaktig i pedagogisk och didaktisk planering, samtal kring undervisning och få information om eleverna. De bör vara en naturlig del av arbetslaget och inkluderas i möten och beslut som rör eleverna. Nära samarbete och öppen kommunikation mellan resurspersonalen, lärarna och övrig skolpersonal är viktigt.

2. Tydliga roller och ansvarsfördelning

Tydlighet i uppdrag, arbetsuppgifter och ansvarsfördelning mellan elevassistenterna och lärarna är viktigt för att förebygga att situationer i skolan blir röriga och oklara. Det bör finnas tydliga arbetsbeskrivningar. Gränserna mellan olika yrkesgrupper måste vara reglerade. Det är också viktigt att det finns förståelse för resurspersonalens roll och hur de kan bidra till elevernas lärande.

3. Utbildning, handledning och kompetensutveckling

Möjligheten för att elevassistentens arbete ska fungera bra blir större om hen har en pedagogisk eller social utbildning.Handledning av speciallärare eller specialpedagog, kurator eller psykolog, är betydelsefullt för att resurspersonalen ska klara av att möta elevernas olika behov. Möjligheter till kompetensutveckling ska finnas.

Tidigare forskning visar att elevassistenter ofta får en undervisande roll, och att arbetet många gånger består av att stödja elever med särskilda utbildningsbehov i matematik och svenska, dvs. grundläggande färdigheter. Seminariets syfte är att diskutera risker och möjligheter för elevers lärande med fokus på matematikutveckling, då elever har stöd av en elevassistent.

Referenser

- Lindqvist, H., Östergren, R. & Holme, L. (2020a). Elevassistenter i skolan: En forskningsöversikt. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, Vol 25 No 2–3, s. 114–137.
- Lindqvist, H., Östergren, R., & Holme, L. (2020b). Resurspersonal i skolan – vad visar forskningen? *Venue*, 9(1).